

Zápis z jednání Penzijního fóra SPF

konaného dne 15. dubna 2014, v refektáři dominikánského kláštera v Praze

Účastníci: Emil Dočkal (FPG), Ivo Foltýn (TOP 09), Marek Janšta (KZ Finance), Patrik Nacher (MF ČR), Marek Suchomel (MPSV ČR), Jiří Šatava (CERGE-EI), Jiří Šindelář (USF ČR)

Emil Dočkal (Do): Dobrý den, pánové, děkuji vám, že jste přijali naše pozvání na Penzijní fórum SPF, byť se koná v omezené podobě oproti původně plánovanému rozsahu. Penzijní fórum SPF bylo inspirováno a vyvoláno ohlasem penzijní části programu loňského investičního summitu MoneyExpo, který jsme také pořádali. Ukázalo se, že lidé nechtějí slyšet o výsledcích jednání komisí, ale chtějí být účastníkem debaty. Proto jsme se rozhodli uspořádat Středoevropské penzijní fórum, kterého by se zúčastnili zástupci penzijního byznysu z Visegrádské čtyřky. Pádem Nečasovy vlády a podzimními volbami byl zpečetěn osud druhého pilíře, potažmo celé penzijní reformy. Najednou vzniklo vakuum, kdy nikdo nevěděl co bude dál. Každý ale, věděl, že něco se stát musí.

Podařilo se nám sestavit přípravný výbor, který se ztotožnil s myšlenkou iniciovat a uspořádat uzavřené setkání všech zainteresovaných stran včetně politických, na kterém by zazněly názory a ukázalo se, jaká cesta je možná a jaká nikoli. I zde jsme se setkali s „politickými“ komplikacemi. Jmenování vlády opět oddálilo termín konání. Stále jsme ale mysleli, že naše myšlenka je zajímavá a má smysl. Bohužel, krátce před definitivním termínem konání fóra, a nejspíš částečně i kvůli němu, došlo ke jmenování komise MPSV, která se penzemi zabývá. Pro velkou část účastníků tak ztratilo fórum důvod své existence. Po poradě v přípravném výboru jsme se ale rozhodli, byť v omezené podobě, fórum uspořádat. Chceme, aby se stalo dlouhodobější odbornou platformou doplňující ministerskou komisi, pro tu část lidí, kteří jakékoli komise z principu odmítají. Cílem tohoto prvního fóra není najít řešení, ale zmapovat co je reálné a možné.

Marek Janšta (Ja): Dobrý den, vítám vás na penzijním fóru SPF. Na úvod bych rád slyšel důvody a očekávání od tohoto fóra, protože jak jsme slyšeli, došlo v jeho podobě k zásadní změně.

Patrik Nacher (Na): Jsem nominant Andreje Babiše, ministra financí. Je škoda, že nebyl dodržen původní plán fóra. Co se komise týče, platí, že neví-li si politici rady, zřídí komisi. Ta ale může mít smysl. Otázka je, zda má smysl toto Penzijní fórum, ať už jde o přenos a dopad informací, počet a zastoupení účastníků. Důležitá je motivace účastníků, např. v oné ministerské komisi. V té minulé byli zastoupeni hlavně lidé z penzijních společností nebo v těchto pak skončili. Neméně důležitá je interpretace faktů a parametrů systému. Jde o to, kdo je bude nastavovat – zda lidé z penzijního byznysu nebo odborníci z výzkumu. Penzijní reforma nastavuje podmínky na x desítek let dopředu. Z toho plyne, že ji nelze tlačit silou a bez široké shody jako se to stalo s minulou reformou, která byla schvalována ve tři ráno většinou jednoho či tří hlasů. Proti tomu se ČSSD logicky vyhranila a dala si do programu zrušení II. pilíře. Navíc s penzijní reformou jsou spojena okamžitá negativa a až v delší perspektivě přinese pozitiva. Proto budu tlačit dohodu, aby se nestalo co minule.

Ja: Čili v komisi je potřeba nikoli lidí z praxe, ale více teoretiků?

Na: Ne, ne, ale ve složení komise by lidé z byznysu neměli převládat. Například na tomto fóru se mohou prolínat, v komisi ne.

Do: Pan Potůček, kterého jsme také zvali, ještě před tím než se stal předsedou komise nám odpověděl, že zúčastnit se bohužel nemůže, ale závěry ho velmi zajímají.

Marek Suchomel (Su): Já jsem zde místo pana Škorpíka za pojistně matematickou sekci MPSV. Byla tu řeč o komisi, přiblížím tedy její vizi: Jedná se o širokou platformu, nebudou v ní zastoupeni jen politici. Cílem je široká a dlouhodobá dohoda. Kromě pana Potůčka jako předsedy bude zastoupeno sedm parlamentních stran, z nichž každá nominuje 3 zástupce/experty na oblasti sociální, ekonomickou a demografickou. Z těchto jmen bude vybráno 6 či 9 zástupců, dále budou mít dva zástupce odbory a asociace zaměstnavatelů. Poradní hlas bude mít ČNB, Asociace penzijních společností, Česká asociace pojišťoven a Českého statistického úřadu. To je zhruba 21 lidí. Komise bude hledat konsenzus, nebude se hlasovat. Cílem je najít jedno dlouhodobé řešení. Co se Penzijního fóra SPF týče, komise je tedy jeho obdobou, ale mohou existovat obě. Ministerstvo bude naslouchat a uvítá názory odborné veřejnosti, které přijdou buď přímo na MPSV nebo sekretariátu pana Potůčka, který bude mít k dispozici. Co se II. pilíře týče, platí programové prohlášení vlády, že k 1.1. 2016 bude zrušen. Komise má najít cestu k jeho zrušení.

Ivo Foltýn (Fo): Jsem řadový straník TOP 09 a nezávislý investor, radil jsem Miroslavu Kalouskovi, který mě na toto fórum vyslal. V oblasti penzí se pohybuji od roku 1993, tehdy v PPF, poté jsem byl ve všech penzijních komisích od Vodičkovy až po obě Bezděkovy. Z tohoto pohledu je pro mne dnešní Penzijní fórum ztráta času, od které čekám nulový přínos. Moc má exekutiva a ta rozhodne. Když už byla řeč o Bezděkově komisi, tak musím říci, že jsem si vědom několika chyb druhého pilíře – zaprvé, že účast v něm nebyla povinná nebo alespoň možná negativní volbou. Zadruhé že stanovil nízké poplatky penzijním společnostem (na rozdíl od Polska). Návratnost dosahovala 12 let, což je strašně moc a je to také důvod, proč např. lucemburská ING do toho nešla, na rozdíl od Rakušanů. Další chybou byla nízká odměna distributorům, což ale bylo založeno na zkušenosti ze Slovenska, kde celou reformu vyhráli prodejci. Na adresu nově vznikající komise musím říci, že neexistuje nezávislý ekonom, stejně jako neexistuje nezávislý člen odborů. Vždy budou protlačovat názory těchto organizací.

Su: Důchodová reforma byla odhlasována 116 hlasy, až u prováděcích předpisů docházelo k nočním hlasováním a schválením o jeden dva hlasy. To už bylo po rozpadu VV.

Fo: Důchodová reforma představovala maximum možného, sociální demokraté byli proti všemu plus prohlašovali, že hned po volbách zruší II. pilíř. Kardinální ale je otázka jak zachovat zároveň zásluhovost a solidaritu v I. pilíři. Různé návrhy na virtuální účty jsou jen prázdný obrázek.

Na: Souhlasím s panem Foltýnem, ale není důležité jak to je, ale jak se to jeví – penzijní reforma byla nezpochybnitelně pod vlivem penzijních společností, nevystoupil žádný nezávislý a nestranný odborník s podporou této reformě, vláda měla za sebou řadu neúspěchů, navíc nastala finanční krize a do toho všeho přišla takto vnímaná reforma. To prostě nemělo šanci na úspěch. Zpět k současnosti – myslím, že s odborníky z ČSSD bych se shodl. V reformě jsou důležité nejen parametry, ale i otázka povolených investic. Zavedení stropu u poplatků bylo jedině dobře. Umožnilo nebýt ve vleku prodejců. Měl vzniknout jiný kanál, který měl být povinný (jen 2+0 %; jeden státní fond). To by posílilo uchopitelnost a důvěryhodnost a vedlo k úspoře oproti IŽP/KŽP. Nezávislí ekonomové samozřejmě jsou, např. podnikatelé.

Jiří Šindelář (Ši): Systém byl postaven na komerční bázi, proto zastropování poplatků byla tragédie. Kdyby byl postaven jako povinný, tak tam distributoři samozřejmě nemají co dělat.

Fo: Tragédie je, že u penzijních společností vlastně neexistují akcionáři, ale jen nájemní manažeři, kteří jsou odměňováni čtvrtletně či za ještě kratší dobu na základě objemů. Právě zastropování provizí bylo způsobeno zkušeností z Rumunska, kde penzijní společnosti zdvojnásobily provize měsíc před koncem lhůty. Důvod byl jednoduchý – managementu šlo o odměny, i když jim muselo být jasné, že akcionářům se tento přístup nikdy nemohl vyplatit.

Su: Musím upřesnit, že druhá Bezděkova komise vznikla ještě za vlády Jana Fišera.

Ši: V jedné diskuzi jsem se zeptal Radka Urbana, tehdejšího náměstka na MPSV, na důvod zastropování u fondů II. pilíře, což povede k jejich znevýhodnění třeba oproti IŽP/KŽP, které byly také brány jako způsob zabezpečení na penzi. Odpověděl mi, že radši by změnil poplatky u těchto pojištění než u fondů druhého pilíře. Zásluhovost a solidarita jdou proti sobě – komise může změnit důraz na jedno či druhé. Komise – různé zájmy, jde o vyváženost a kompromis. Nezávislí ekonomové neexistují.

Ša: Konkrétní nastavení míry solidarity a zásluhovosti je politická otázka, nikoli odborná.

Su: Proto jsou v komisi zastoupeny obě skupiny a navíc se zúčastňujeme fór jako je toto. Celý II. pilíř je politická otázka, je nutné vysvětlit co a proč jednotlivé alternativy přinesou. Výhoda u státního fondu by např. u poplatků sloužil jako benchmark nákladů, vidělo by se, jaké náklady jsou reálné. Jinak se věří tomu, co se říká.

Fo: U zásluhovosti a solidarity je iluzí nějaká změna, protože systém je v mínusu. Nelze posílit zásluhovost na úkor solidarity (čili dalšího růstu deficitu). To by vedlo k větší a větší nivelizaci a v důsledku až k rovnému důchodu. Státní fond by byl politickou organizací (podobně jako veřejnoprávní média) a bude kupovat státní dluhopisy dle potřeby státu, což by bylo proti smyslu fondu.

Do: Lidé chtějí slyšet názory a diskuzi, nejsou zvědaví na závěry z uzavřené komise.

Na: Nezávislost ekonomů jsem myslel majetkově, nikoli ideologicky. To byste mohl zpochybnit nezávislost soudců, kteří jsou také hmotně závislí na svém zaměstnavateli. Bez zastropování by to bylo neufinancovatelné. II. pilíř měl být chápán jako otevírač dveří ve stylu: „Všude se o tom mluví, tak tady to máte.“

Ši: Nesměšujme poplatek a provizi. U II. pilíře byl strop odměn opravdu nízký. Navíc z otevírače dveří se stal zavírač. Distributoři jsou komerční firmy, nelze jim říkat co mají či nemají prodávat.

Fo: Souhlasím, platit by se měl poplatek, ne provize. To by bylo dobré zavést i u makléřů.

PRVNÍ BLOK

Ja: Poprosím pana Šatavu, aby uvedl první diskuzní blok nazvaný Existuje i v ČR problém s budoucími penzemi?

Jiří Šatava (Ša): Rozdělil bych tuto otázku na stále platný systém třech pilířů. U I. pilíře jsou důležité dva aspekty mikro a makroekonomický.

Zásadní **makroekonomické otázky** jsou: je optimální nést vysoké náklady (stárnutí populace, demografický vývoj, zvýšené náklady na zdravotnictví apod) tohoto pilíře? Ta otázka míří k politikům, ale žádná debata o penzích se jí nevyhne.

Mikroekonomické otázky: jaké má vlastnosti, jsou udržitelné a srozumitelné (práce v důchodu, předdůchod aj.): Měla by se komise zabývat zjednodušením či pročištěním I. pilíře? Já si myslím, že ano. Průběžný model má i své skryté vlastnosti – už zmíněná skrytá míra solidarity mezi různými skupinami obyvatel (muži/ženy, zaměstnanci/OSVČ), neméně podstatná je také zda systém motivuje k práci tak jak chceme (ohrožené skupiny, předdůchody). Druhý pilíř mimo jiné doplatil na svou složitost, která vedla k nezájmu lidí (systém 3+2 % a zároveň snížení státního důchodu). V podstatě vedla nejen k nezájmu, ale i k ostražitosti a jistému očekávání zrady, čertova kopýtka. Přitom II. pilíř se stejnými funkcemi a vlastnostmi mohl být podstatně jednodušší.

Ještě se vrátím k poplatkům – klienta by spíš než poplatky zajímal výnos. Co by se stalo, kdyby zůstal jen v prvním pilíři anebo kdyby vstoupil do pilíře druhého. Absence očekávatelného výnosu vedla ke snížení důvěry, protože nastoupily zkušenosti z výnosů pilíře třetího. Navíc z druhého pilíře nelze vystoupit a

volba tedy byla fatální. Je nutné poskytnout lidem záchytné body, např. formou státního fondu, dále umožnit vystoupit apod. Třetí pilíř má průměrnou úložku 560 Kč/měsíc, což je významně pod maximem 1000Kč. Lze chtít více peněz do prvního pilíře a zároveň povzbudit lidi k vyšším úložkám do třetího pilíře při současné sazbě pojistného v I. pilíři? Stát by měl říct, co chce od státního pilíře – zda penze solidární nebo zásluhové, velké nebo malé a co od ostatních pilířů.

Do: Neřeklo se, co je smyslem – a tím je cesta investic. Nesmíme se utápět v detailech. Hlavní je filozofie či systém – např. naučme lidi, ať se postarají sami o sebe a to umožní změnit poměr státní versus soukromé penze.

Na: Říkáte neutápět se v detailu a sám to děláte. Jednou z největších chyb druhého pilíře je, že částku nelze po splnění podmínek vybrat najednou. Je to trochu paradox, když stát říká „Starej se sám“, ale pak při výplatě chce říkat jak s tou částkou mám naložit. Stát nemyslí na to, jak pomoci lidem se zabezpečením na důchod, což je vidět třeba zkomplikováním stavebního spoření. To je ideální produkt s důvěrou, který si zaslouží naopak zatraktivnit. Navíc je tam ideální kontrola státního příspěvku dle rodného čísla.

Fo: Doživotní renta nebyla, pouze penze na dobu určitou (okamžitý výběr lze u třetího pilíře). Lidé maximalizují úložku vůči státnímu příspěvku. Stavební spoření (SS) je zvrácený produkt – je krátkodobý, dotovaný všemi, ale dotace jde jen někomu. Výdaje na podporu SS dosáhly 8 mld. Kč!

Na: Stát podporuje, co plní jeho vizi. Pokud chce finančně zabezpečené občany, tak podpora má smysl. I nemovitost je potenciální zdroj příjmů. SS má i jiné přínosy, peníze se výstavbou vrací do ekonomiky a státu formou daní. Navíc je to produkt, který každý chápe.

Fo: SS nepodporuje výstavbu. U penzí chtějí lidé slyšet – postarám se o vás, zvýším penzi, zruším druhý pilíř a to nyní zaznívá. Motivace k práci nesouvisí s penzí. Náklady na práci jsou v současnosti 50 %, to souvisí se zaměstnaností. Za těchto podmínek si každý přijmutí zaměstnanec rozmyslí.

Su: Důchodové systémy vychází ze dvou základních pohledů: Bismarckův a Babbagův. Původní systém garantoval 60 % příjmů, čili chránit před chudobou, a o zbytek se každý musel postarat sám. Navíc se nevztahoval na všechny. Současný systém má více z Babbagova pojetí. Ale je to politická věc a politici se na tom v důsledku ideologie neshodnou.

Fo: Je důležité říct, že střední délka dožití zůstává i v reformě stejná.

Su: Klíč k udržení prvního pilíře leží mimo parametry, při prodloužení hranice odchodu do penze je toto pojetí ufinancovatelné. Druhá Bezděkova komise měla vizi, ale narazila na vize politické, které vedly ke změnám a zesložitění. Zjednodušení nejsou předvídatelná a udržitelná, např. rovný důchod. Je nutné poskytovat informace, zpřístupnit výpočty a náhled účtu. Nelze jít revoluční cestou.

Ši: Druhý pilíř zabilo hlavně politické riziko.

Su: Druhý pilíř přišel v době krize, vliv měl i vývoj v zahraničí (Slovensko, Maďarsko...).

Ši: Politické riziko bylo klíčové, ale vraťme se k prvnímu pilíři, který je finančně neudržitelný. Bude se komise zabývat i dorovnáním deficitu?

Do: Problém penzí je v tom, že se stále mění jejich pojetí a nelze se tedy na ně spolehnout.

Fo: Komise se shodne jen na zachování sociálního smíru, to vám podepíše každý. Pak ale přichází ke slovu praktické provedení a to vede k tomu, že systémy se mění co chvíli, hlavně v závislosti na množství peněz. Pak bohužel nastupuje mediální prezentace jednotlivých kroků. Ne hráči, ale diváci vnímají šachy.

Su: Nelze říct, že není možná dohoda či shoda. Švédská komise dokázala nastavit dlouhodobá pravidla a ta stále i po letech fungují. Zůstávám optimistou vůči nalezení shody.

Ša: Každá taková jednání jsou založena na vnášení předpokladů do nejistého světa. Což je založené na politické důvěře.

Fo: Ano, politická kultura je zásadní. U nás to bude trvat ještě dvě generace.

Na: Zpět ke komisi. Politici se mají chovat morálně, mají navazovat na předešlé a ne ničit a prosazovat silou. O tom jsou už snad poučeni všichni. Doufejme, že je to nový začátek. V neposlední řadě by politici měli projít reálným životem a ne být dvacet let zavření v parlamentu.

DRUHÝ BLOK

Ja: Přejdeme ke druhému bloku, který se zabývá možnými podobami změny penzijního systému.

Ša: Je potřeba stabilní vize, stát ji v současnosti nedejme ani 4 roky.

Na: Stát jsme my. Ve své praxi se setkávám i s lidmi z azylových domů, kteří si jdou pro sociální dávky „od státu“. Jsou velmi překvapeni, když jim říkám, že ne stát, ale paní od vedle i oni sami přispívají na tyto dávky. Stejně je to se státním důchodem – všichni lidé okolo mi na něj šetří. Za stát se schová vše, jde o přerozdělování. Musíme přestat říkat stát. Druhý pilíř přinesl velké klady – lze jej dědit, má zastropované provize a otevřel diskuzi o penzích.

Ši: Investice do OPF také může být zajištěním na důchod.

Su: Politické vize jsou sice různé, ale kladem je, že od roku 1960 se pojetí průběžného důchodu moc neposunulo. Navíc je průběžný systém stále ufinancovatelný.

Fo: Ano, je udržitelný, ale jen když nezastropujete růst odchodu do důchodu.

Su: Politici budou mířit na blízké cíle, na své současné voliče, nepomyslí na lidi narozené kolem roku 2020, jichž se systém také dotkne.

Fo: Bismarckova důchodu se dožilo jen 1,5 % - proto byl přebytkový. Ale nyní je systém deficitní pro stávající důchodce. Musí se změnit % pro zaměstnání lidí, nyní jsou náklad 50 %. Politika je silový nástroj, byznys ne. V politice nelze najít dlouhodobý kompromis.

Ja: Co udělat se současným deficitem?

Ši: Udržení deficitu je základní důvod reformy. Druhý pilíř měl do systému přinést více peněz.

Fo: Jak chce MF ČR snížit deficit? Přece platí, že potřeba zdrojů je neomezená, ale zdroje omezené jsou.

Na: Deficit by měl být dle potřeb každé země, podle mě by naopak měl být rozpočet přebytkový. Nelze se řídit dle předpisu EU, které navíc určují země, které 20 let v deficitu jsou.

Fo: Stanovení maximálního deficitu děláme to pro sebe, navíc jsme se k tomu podpisem zavázali. Co se prvního pilíře týče, stačí prodlužování odchodu do důchodu.

Ša: Ano, souhlasím.

Su: Naše modely ukazují, že do roku 2060 je systém udržitelný, pak zase dojde k nárůstu deficitu.

Fo: Modely MPSV jsou velmi dobré, ale platí pouze za stávajících předpokladů - nelze zastropovat věk odchodu do důchodu atd. Komise také musí minimalizovat riziko arbitráží, které zrušením druhého pilíře vyvolá.

Ja: Stačí k udržení průběžného pilíře prodlužovat odchod do penze?

Ša: Důležité také je, zda valorizace důchodů nebude vyšší než inflace a třetina růstu reálných mezd. Z pohledu důchodců naopak není nezajímavé, že inflace byla v minulosti nižší než nárůst cen spotřebního koše důchodců.

Fo: Inflace cen je u důchodců stejná jako u ostatních, třeba rodin s dětmi.

Su: Deficit lze řešit na trhu práce. Vybírá se méně na pojistném, to lze zvýšit.

Fo: Ne! Efektivní zdanění práce je už nyní 50 %.

Ša: Pojistné lze použít jako nástroj podpory práce. Je možné snížit jej před důchodem.

Fo: A jaký to bude mít důsledek?

Ša: Důležitá je elasticita práce k celkové dani (pojistné plus daň z příjmu), část lidí například v předdůchodovém a důchodovém díky případnému snížení zůstane na trhu práce.

Fo: Teoretiky ano. Z tohoto pohledu je nežádoucí čtyřletá mateřská dovolená, která vede ke ztrátě pracovních návyků.

Su: Paní ministryně chce, aby se ženy vracely do práce dříve, ale lidé nechtějí mateřskou dovolenou zkrátit.

Fo: Podstatná pro neúspěch je špatná informovanost. Třetí pilíř by nikdy nebyl tak úspěšný a žádaný, kdyby ho lidem prodejci nevnutili proti jejich přesvědčení. Finanční zprostředkovatel je nástroj, který je potřeba dát do rámce.

TŘETÍ BLOK – Jak změnu aplikovat na stávající stav?

Fo: Změnila se struktura třetího pilíře a to stačí. Hlavně už jej neupravovat. Kromě limitu té tisícovky měsíčně existují ještě daňové úlevy pro vyšší úložky.

Do: Daňové úlevy jsou tedy využitelné i jinde?

Fo: Daňové úlevy jsou špatný nástroj, jen dvě dávají smysl: na bydlení a na penze. Důležitá jsou aktiva, která přinášejí.

Ja: Proč nepoužít úlev u OPF?

Su: Důvodem je možnost jednorázové výplaty.

Na: To podceňujete lidi, přece ty peníze nikdo neutratí bez rozmyslu nebo za nesmysl. Pokud si bude chtít udělat před důchodem cestu kolem světa, tak ať si ji udělá.

Su: Otázka je, zda má stát podporovat jednorázovou výplatu? Nemyslím si to.

Fo: Je to kulturní rozdíl. MPSV poskytuje dotaci, a proto mám ze svého pohledu právo omezit nakládání. Chicagská škola/libertariáni to nemohou pochopit a přitom oba mají pravdu.

Na: Stát mi říká „Starej se.“ (dávej si bokem do třetího pilíře) a zároveň mi bere možnosti jak s úsporou nakládat. To vede k nižší důvěře.

Fo: Teď není výplata omezena, můžete vybrat celou jednorázově. Ale chystá se změna a uvidíte, zda se lidé proti zrušení jednorázové výplaty ozvou.

Do: Shodneme se tedy u prvního i třetího pilíře. Co udělat s tím nešťastným druhým?

Fo: Opakuji, že jedním z důvodů vzniku druhého pilíře bylo, že měl do systému přinést více peněz, to je ten systém 3+2 %.

Ša: Tady opět narážíme na komplikovanost II. pilíře. Ta 2 % spíše měla jít do třetího pilíře, protože funkci dobrovolného spoření nad rámec 28 % odváděných ze mzdy má zajišťovat III. pilíř.

Na: Druhý pilíř je výhodný od cca 25 tis. Kč/měs, ale ta 3 % se vzala z průběžného systému a tím se podpořil jeho deficit. Zavedla se tak velká zásluhovost. Znovu se vracím ke stavebnímu spoření, které mi umožní koupit jednu a poté druhou nemovitost, kterou mohu před penzí prodat nebo dál pronajímat.

Fo: Není výhodný jen pro někoho. Výpočet důchodu přece nebude za 30 let stejný jako nyní. Nezapočítáváte výnos z finančních trhů a politické riziko.

Na: Musím přece vycházet z předpokladů, že něco je stabilní

Fo: Ale pak musíte mít stejné předpoklady pro oba výpočty. Existují řady pravděpodobnosti pro výnosy, politické změny atd.

Su: Druhá nemovitost není řešení – komu to pronajmu, když všichni mají nemovitost?

Na: Samozřejmě, ale jen ukazuji, že jsou i jiná aktiva než peníze a na penzi se lze zabezpečit i jinak než přes první a třetí pilíř.

Ša: K možnosti porovnávání výnosů II. pilíře a jejich výpočtu. Buď zůstanu v I. pilíři a na důchod dávám 30 % (28% I. pilíř a 2% mimo penzijní systém), nebo vstoupím do druhého pilíře, pak do dávám pořád 30% (25 % do I. a 5 jde do II. pilíře). Porovnání je tedy o porovnání nejistých budoucích výnosů za obou rozhodnutí. Navíc je tu otázka, jak jsou korelovány?

Fo: Korelace nelze predikovat.

Ša: Lze porovnávat výnosy za obou rozhodnutí za reálných předpokladů.

Fo: Obecný vývoj kapitálových trhů a riziko změn systému - to nelze korelovat.

Do: Důchodový systém má pomoci především těm, co se nemohou nebo neumí starat sami o sebe. Stejně to vychází na budoucí otázku solidarity a zásluhovosti: první pilíř vs nízký rovný důchod.

Su: Možná se objeví návrh na zavedení příspěvku zaměstnavatelů.

Na, Fo: Jen to ne.

Do: Průběžné informace jsou důležité a zajímají lidi. Nechtějí být pasivními příjemci rozhodnutí nějaké komise, mají zájem o debaty a účast na rozhodování. Penzijní fórum ukázalo, že byt jsme nenabídli možné řešení, a vlastně to ani nebylo naším cílem. Důležitější jsou v tuto chvíli jiné otázky: Mají tato setkání smysl? Došlo ke shodě na úrovni prvního a třetího pilíře. Známe stanoviska důležitých účastníků. Závěry tohoto fóra jistě budou zajímat i komisi MPSV, pan Potůček již o ně předběžně zájem projevil.

ZÁVĚR

Do: Vážení pánové, děkuji vám jménem přípravného výboru za účast a přeji hodně štěstí v dalším počínání.

V Praze, dne 16. 4. 2014

Zapsal: Tomáš Novotný (FPG)